

Evropská regulace a recyklace plastů

ICCT 2024

Mikulov, 15. – 17.4.2024

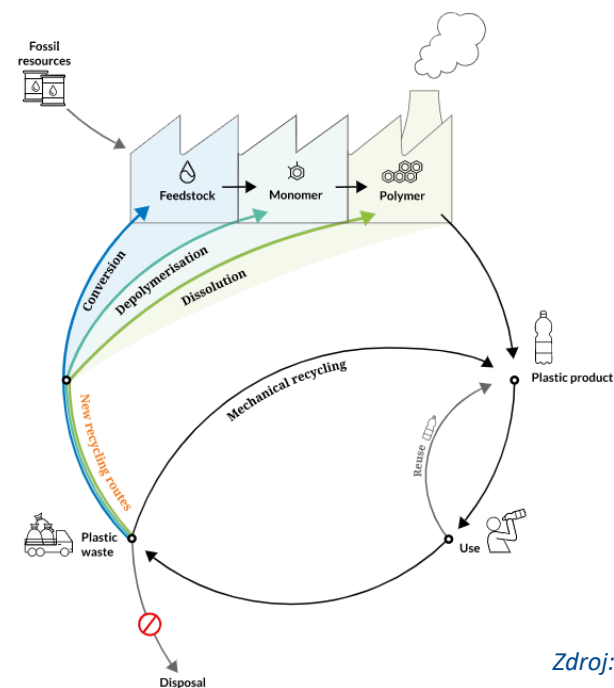
MINISTERSTVO
PRŮMYSLU A OBCHODU

Ing. Pavlína Kulhánková
Ředitelka odboru průmyslové ekologie

Obsah

- ➔ Evropské strategie
- ➔ Právní předpisy
- ➔ Látky v polymerech omezené v příloze XVII
- ➔ Připravovaná legislativa
- ➔ Registrace polymerů

Zdroj: CEFIC

Evropská strategie pro plasty (Plastics Strategy)

- ➔ Je ambiciózní iniciativa EU, přijata v lednu 2018. Strategie má za cíl řešit problémy spojené s nadměrným používáním plastů a jejich negativními dopady na životní prostředí.
- ➔ Hlavní body EU strategie pro plasty:
 - omezení jednorázových plastových výrobků,
 - podpora trhu s recyklovanými plasty,
 - monitorování a hodnocení,
 - inovace a výzkum,
 - ekodesign.

Jak byste problém s plasty řešili?

Většina Čechů snahy o snížení množství plastového odpadu podporuje – 84% z nich se obává jeho dopadu na životní prostředí a 73% Čechů má obavy z vlivu plastů na jejich zdraví. Jsou odhodlaní problém řešit. Co by se podle nich mělo dělat?

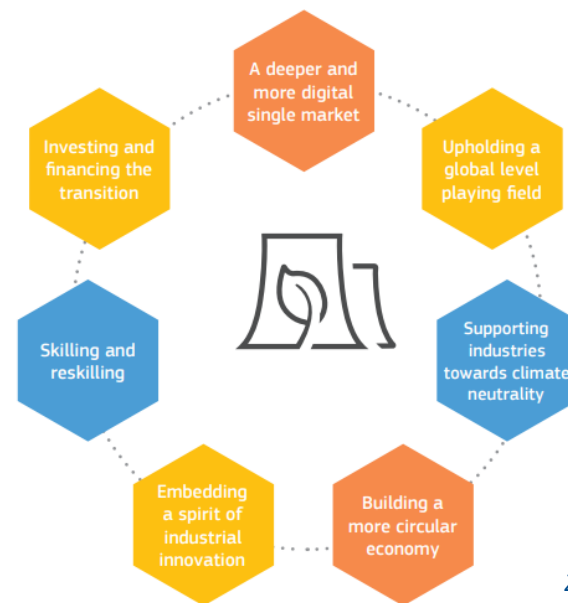
Zdroj: Eurobarometr

Zdroj: EK Používat plasty jinak

Nová průmyslová strategie pro Evropu

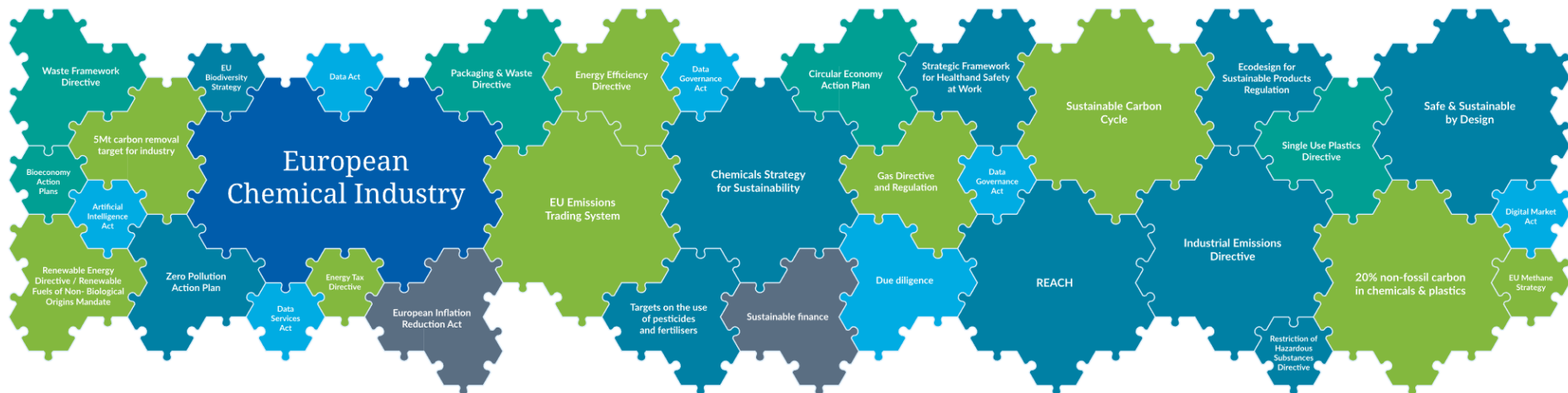
- ➔ Vydáním Nové průmyslové strategie pro Evropu dne 10. března 2020 potvrdila Evropská komise zásadní úlohu průmyslu pro ekonomiku EU i potřebu provázanosti všech souvisejících politik EU.
- ➔ Cílem strategie je podpořit konkurenceschopnost evropského průmyslu na světových trzích i strategickou autonomii EU a pomoci evropskému průmyslu zvládnout dvojí transformaci, a to na klimatickou neutralitu a na vedoucí postavení v digitální oblasti.
- ➔ Klíčová opatření uvádí Komise v sedmi oblastech: jednotný trh; celosvětově rovné podmínky; podpora průmyslu na cestě ke klimatické neutralitě; oběhové hospodářství; průmyslové inovace; dovednosti; investice do transformace.

Zdroj: EK

Transition Pathway for Chemical Industry

- ➡ V lednu 2023 zveřejnila EK přechodovou cestu pro chemický průmysl.
- ➡ Přechodová cesta je akční plán, který identifikuje opatření a podmínky potřebné k dosažení zeleného a digitálního přechodu a zlepšení odolnosti chemického průmyslu v souladu s aktualizovanou průmyslovou strategií EU. Plán spojuje všechny části legislativní agendy EU.
- ➡ Obsahuje seznam více než 150 konkrétních akcí, seskupených pod 26 tématy.

Zdroj: CEFIC

Směrnice o odpadech

- ➔ **Směrnice 2008/98/ES** z 19. listopadu 2008 o odpadech a o zrušení některých směrnic.
- ➔ <https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2008/98/2018-07-05>
- ➔ Recyklací se rozumí **jakýkoli způsob využití**, jímž je odpad znovu zpracován na výrobky, **materiály** nebo látky, ať pro původní nebo pro jiné účely.
- ➔ Zahrnuje přepracování organických materiálů, ale **nezahrnuje energetické využití** a přepracování na materiály, které mají být použity jako **palivo** nebo jako zásypový materiál.
- ➔ V ČR zákon č. 541/2020 Sb., o odpadech.

**EVROPA
PRODUKUJE ROČNĚ
25 MILIONŮ TUN
PLASTOVÉHO ODPADU**

**POUHÝCH
30%**
se recykluje

Zdroj: PlasticsEurope, 2014

39%
se spaluje

31%
končí na skládkách

Zdroj: EK Používat plasty jinak

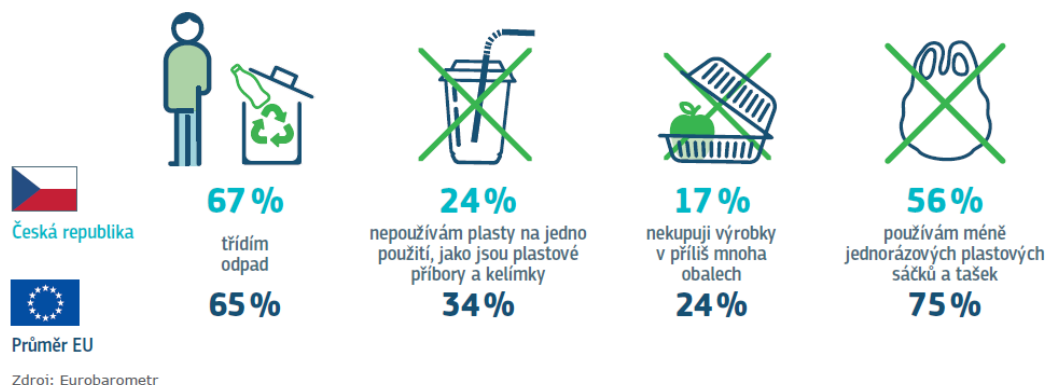
Směrnice o jednorázově použitelných plastových výrobcích (Single-Use Plastics Directive) (1)

- ➔ **Směrnice (EU) 2019/904** ze dne 5. června 2019 o omezení dopadu některých plastových výrobků na životní prostředí
- ➔ cíl snížit spotřebu plastů v EU
- ➔ **už nelze prodávat a používat v restauracích:** hygienické vatové tyčinky, příbory, talíře, slámky, míchátko do nápojů, tyčky na balónky, nádoby a kelímky pro přepravu potravin
- ➔ uzávěry a víčka připevněny k nádobě od 3.7.2024
- ➔ každý členský stát zajistí:
 - a) od roku 2025 nápojové PET lahve obsahovaly alespoň 25 % recyklovaných plastů
 - b) od roku 2030 nápojové PET obsahovaly alespoň 30 % recyklovaných plastů

Směrnice o jednorázově použitelných plastových výrobcích (Single-Use Plastics Directive) (2)

- ➔ Směrnice mění požadavky na recyklační průmysl, začal trend povinného recyklátu ve výrobcích
 - ▶ nároky na recyklační firmy a na kvalitu recyklátu.
- ➔ Směrnice transponována **zákonem č. 243/2022 Sb., o omezení dopadu vybraných plastových výrobků na životní prostředí** („zákon o jednorázových plastech“).

Co děláte, abyste množství plastového odpadu omezili?

Zdroj: EK Používat plasty jinak

Nařízení Komise o materiálech a předmětech z recyklovaných plastů určených pro styk s potravinami

- ➔ **Nařízení Komise (EU) 2022/1616 o materiálech a předmětech z recyklovaných plastů určených pro styk s potravinami a o zrušení nařízení (ES) č. 282/2008.**
- ➔ EK stanovila nová pravidla pro bezpečnost recyklovaných plastových materiálů určených pro styk s potravinami.
- ➔ **Od července 2023** musí být procesy pro uvádění recyklovaných plastů na trh **autorizovány**.
- ➔ **Od října 2024** musí být **systemy zajištění kvality** používané pro sběr a předběžné zpracování vstupních plastů **certifikovány** nezávislou třetí stranou (akreditovaným certifikačním orgánem).

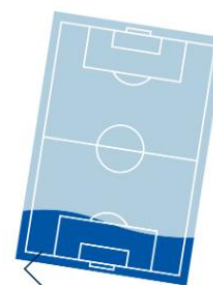
Další legislativa

- ➔ **Směrnice 94/92/ES (poslední změna. směrnice (EU) 2018/852) o obalech a obalových odpadech** se zaměřuje na recyklaci a minimalizaci obalových odpadů, včetně plastových obalů, a stanovuje cíle pro recyklaci obalů (**bude zrušena a nahrazena novým nařízením**).
- ➔ **Směrnice 2008/56/ES o znečišťování moří plasty** se zaměřuje na snižování znečišťování moří plastovými odpady a stanovuje opatření k minimalizaci vstupu plastů do mořského prostředí.
- ➔ **Nařízení (ES) č. 1907/2006 o registraci, hodnocení, povolování a omezování chemických látek (nařízení REACH)**
 - ▶ požadavky na zpětně získané látky:
 - ➔ výjimka z registrace dle čl. 2 odst. 7 písm. d)
 - ➔ nevztahuje se výjimka z povolování (příloha XIV) a omezování (příloha XVII)
 - ➔ povinnost klasifikace a označování v souladu s nařízením CLP.

Příloha XVII omezené látky v polymerech (1)

➔ Polycyklické aromatické uhlovodíky (PAU) – záznam 50

- ▶ Předměty se nesmí uvádět na trh pro prodej široké veřejnosti, jestliže jejich libovolné pryžové nebo plastové součásti, které přicházejí styku s lidskou kůží nebo ústní dutinou, obsahují více než 1 mg/kg (0,0001 % hm. této součásti) kteréhokoliv ze 8 PAU např. sportovní potřeby, jako jsou jízdní kola, golfové hole, rakety.
- ▶ Granule nebo mulče se nesmějí používat jako výplňový materiál na hřištích s umělým trávnikem nebo v sypké formě na hřištích nebo sportovištích, pokud obsahují více než 20 mg/kg (0,002 % hmotnostních) součtu všech uvedených PAU.

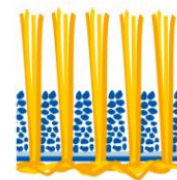
What has the EU done?

From 10 August 2022, the total concentration of the eight PAHs in granules and mulches can be no more than 20 mg/kg.

PAHs ≤ 20mg/kg

This reduces the previous legal limits by at least 80 %.

The restriction will make sure that the cancer risk **remains very low** and makes playing on artificial sports pitches and playgrounds even **safer**.

Zdroj: ECHA

Příloha XVII omezené látky v polymerech (2)

→ **Ftaláty DEHP, DBP, BBP a DIBP – záznam 51**

- ▶ SVHC látky - látky toxické pro reprodukci – zařazení na seznam látek podléhajících povolení (příloha XIV nařízení REACH)
 - ▶ dále identifikovány jako endokrinní disruptory pro lidské zdraví a DEHP a DBP také na životní prostředí dle čl. 57 f)
- Nesmí se používat jako látky nebo ve směsích jednotlivě nebo v jakékoliv kombinaci ftalátů v koncentraci rovné 0,1 % hm. nebo vyšší v měkčených plastových materiálech v hračkách a předmětech pro péči o děti ani uvádět na trh v předmětech v této koncentraci.
- ▶ Omezení se nevztahuje např. na předměty výlučně pro průmyslové nebo zemědělské použití nebo pro venkovní použití, pokud materiál nepřichází do styku se sliznicí nebo s kůží.

Příloha XVII omezené látky v polymerech (3)

→ **Olovo a jeho sloučeniny** – záznam 63

- ▶ S účinkem od 29. 11. 2024 nesmějí být uváděny na trh nebo používány ve výrobcích, které se vyrábějí z polymerů nebo kopolymerů vinylchloridu (PVC), je-li koncentrace olova rovna nebo vyšší než 0,1 % hm. PVC materiálu. Byla zavedena řada odchylek z omezení pro:
 - výrobky z PVC obsahující recyklovaný měkčený PVC do 28. 5. 2025
 - výrobky z PVC obsahující recyklovaný tvrdý PVC do 28. 5. 2033, je-li koncentrace olova (vyjádřeného na kov) nižší než 1,5 % hm. recyklovaného tvrdého PVC
 - separátory z PVC a oxidu křemičitého v olověných akumulátorech do 28. 5. 2033 (očekávají se vhodné alternativy).

Příloha XVII – mikroplasty

➔ Syntetické polymerní mikročástice – záznam 78

- ▶ Nesmí být uváděny na trh jako látky samotné nebo v případě, že jsou přítomny syntetické polymerní mikročástice, které dodávají požadovanou vlastnost, ve směsích v koncentraci rovné 0,01 % hmot. nebo vyšší (týká mikročástic samotných nebo záměrně přidaných do směsí).
- ▶ Omezení se nevztahuje na mikročástice vyrobené z přírodního, rozložitelného nebo rozpustného materiálu.
- ▶ Výjimka ze zákazu uvádění na trh platí, pokud bude minimalizováno riziko uvolňování, např. když jsou syntetické polymerní mikročástice během konečného použití uzavřeny trvale v pevné matici.

Nové SVHC látky používané v plastových materiálech

- ➔ Látka nově zařazená do Kandidátského seznamu
 - ▶ **Oligomerisation and alkylation reaction products of 2-phenylpropene and phenol** – látka vPvB
- ➔ identifikace jako látka SVHC
 - ▶ **Triphenyl phosphate** - endokrinní disruptor pro životní prostředí; použití jako změkčovadlo do polymerů (veřejná konzultace do 15. 4. 2024)
- ➔ **Resorcinol**
 - ▶ návrh identifikace jako endokrinní disruptor pro lidské zdraví nebyl jednomyslně podpořen na jednání výboru MSC - rozhodnutí na EK. Používá se při výrobě kaučukových směsí, pryskyřic a nátěrů.

Nové nařízení o obalech a obalových odpadech (1)

- ➡ Dne 30. 11. 2022 Evropská komise zveřejnila **návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o obalech a obalových odpadech, o změně nařízení (EU) 2019/1020 (o dozoru nad trhem) a o zrušení směrnice 94/62/ES.**
- ➡ **Toto nařízení má nahradit stávající směrnici 94/62/ES o obalech a obalových odpadech.** Stávající směrnice o obalech z roku 1994 nebyla dle EK úspěšná v redukci negativních environmentálních vlivů obalů na životní prostředí.
- ➡ Hlavním cílem je snížení obalových odpadů na obyvatele o 15 % v roce 2040 ve srovnání s rokem 2018. To povede k celkovému snížení množství odpadů v EU o 37 % ve srovnání se scénářem bez legislativních změn.
- ➡ Předpokládá se vydání v letošním roce, finální hlasování v EP 24.4.

Nové nařízení o obalech a obalových odpadech (2)

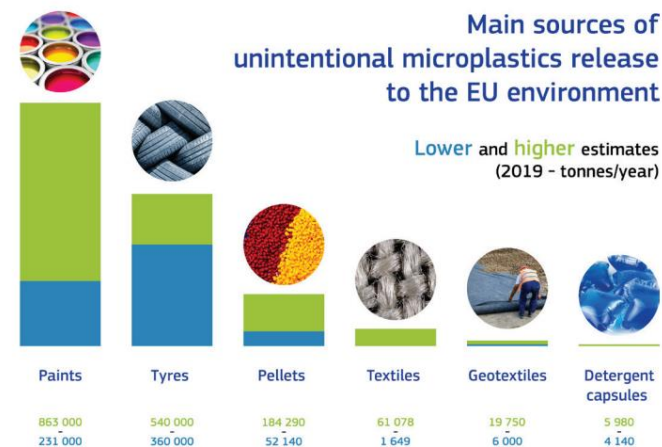
➔ Komise vymezila následující priority návrhu:

- předcházení vzniku obalových odpadů,
- snížení množství obalů a obalových odpadů,
- nahrazení jednorázových plastových obalů opakovaně použitelnými,
- plná recyklovatelnost obalů ekonomicky přijatelným způsobem,
- zvyšování množství recyklátů v obalech prostřednictvím povinných cílů,
- zákaz některých obalových formátů a lepší informovanost spotřebitelů.

Návrh nařízení ke ztrátám mikroplastů z plastových pelet (1)

- ➔ Dne 16. října 2023 Komise předložila návrh nařízení o prevenci ztrát plastových pelet do životního prostředí.
- ➔ Návrh se zabývá neúmyslným uvolňováním mikroplastů.
- ➔ Předložené nařízení se vztahuje na hospodářské subjekty manipulující s plastovými peletami v Unii v množství větším než 5 tun ročně a přepravce z EU a přepravce mimo EU přepravující plastové pelety v Unii.
- ➔ Návrh se v současné době diskutuje na Radě ENVI (poslední jednání 25. 3. 2024).

Zdroj: EK EU action against microplastics

Návrh nařízení ke ztrátám mikroplastů z plastových pelet (2)

- ➔ Stanoví povinnosti hospodářským subjektům v celém dodavatelském řetězci pelet:
 - poskytovat informace o používání a likvidaci plastových pelet (např. prostřednictvím označování)
 - hlásit každoročně množství/ztráty uvolňované z pelet (budou mít plán posouzení rizik)
- ➔ Zatím není metodika pro měření ztrát pelet, bude vypracována norma pro odhad ztrát pelet do ŽP.
- ➔ Vydávání vlastního prohlášení o shodě (zda provoz splňuje pravidla tohoto nařízení), certifikace akreditovanými orgány (pro vydání prohlášení o shodě).

Návrh nařízení o ekodesignu udržitelných výrobků (1)

- ➔ Nahradí stávající směrnici 2009/125/EC, která se týká výlučně spotřeby energie u vybraných výrobků.
- ➔ Cíl – zlepšit environmentální udržitelnost výrobků, tj. aby měly výrobky dlouhou životnost, byly energeticky účinné a účinně využívaly zdroje, byly opravitelné a recyklovatelné s upřednostněním recyklovaných materiálů.

Zdroj: EK Ecodesign

Návrh nařízení o ekodesignu udržitelných výrobků (2)

- ➔ Hlavní změny oproti směrnici 2009/125/ES:
 - rozšíření záběru na výrobky mimo skupinu výrobků spojených se spotřebou energie, tedy na téměř všechny výrobky kromě specifických oblastí např. potravin, krmiv, živých rostlin nebo lékařských prostředků,
 - rozšíření možnosti stanovení požadavků na výrobky – 14 vlastností (nově bude možnost stanovit požadavky na životnost, uhlíkovou stopu, požadavky týkajících se látek vzbuzujících obavy ad.),
 - zavedení digitálního pasu výrobku a štítku (důležité pro recyklátora),
 - umožní stanovit povinná kritéria GPP (Green Public Procurement), zabránit ničení neprodaného zboží a posílit kontrolu dodržování povinností.
- ➔ Červen/červenec 2024 – vstup v platnost, hlasování v EP 25.4.

Nařízení REACH - registrace polymerů (1)

- ➔ Polymery, jsou v současné době osvobozeny od požadavků na registraci a hodnocení podle nařízení REACH (Hlava II a VI).
- ➔ Článek 138(2):
 - ▶ „Komise může předložit legislativní návrhy, jakmile bude možné zavést použitelný a nákladově efektivní způsob výběru polymerů pro registraci na základě řádných technických a platných vědeckých kritérií a po zveřejnění zprávy o
 - a) rizicích, která představují polymery ve srovnání s jinými látkami;
 - b) Případné potřebě registrovat určité druhy polymerů s přihlédnutím ke konkurenceschopnosti a inovacím na jedné straně a ochraně lidského zdraví a životního prostředí na straně druhé.

Revize nařízení REACH - registrace polymerů (2)

- ➔ Odhadované údaje dle zprávy/studie Wood/PFA
 - ➔ počet polymerů na trhu EU je odhadován okolo 200 000
 - ➔ z toho přibližně 30 000 polymerů vyžadujících registraci (PRR), které by mohly být seskupeny do přibližně 10 000 registračních dossierů
- ➔ Zvažovány jsou dvě varianty postupu oznamování/registrace
- ➔ GŘ GROW vede diskuse o návrhu registrace polymerů podle REACH z důvodu obav ze značných nákladů pro průmysl, přičemž GŘ GROW prosazuje pouze oznamovací proces a odmítá seskupování a registraci
- ➔ Srovnání: podle nařízení REACH je zaregistrováno přibližně 26 851 látek

*Wood & PFA-Brussels (2020) <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/1cc811ff-d5fc-11ea-adf7-01aa75ed71a1>

Děkuji za pozornost.

MINISTERSTVO
PRŮMYSLU A OBCHODU

Ing. Pavlína Kulhánková
Ředitelka odboru průmyslové ekologie

